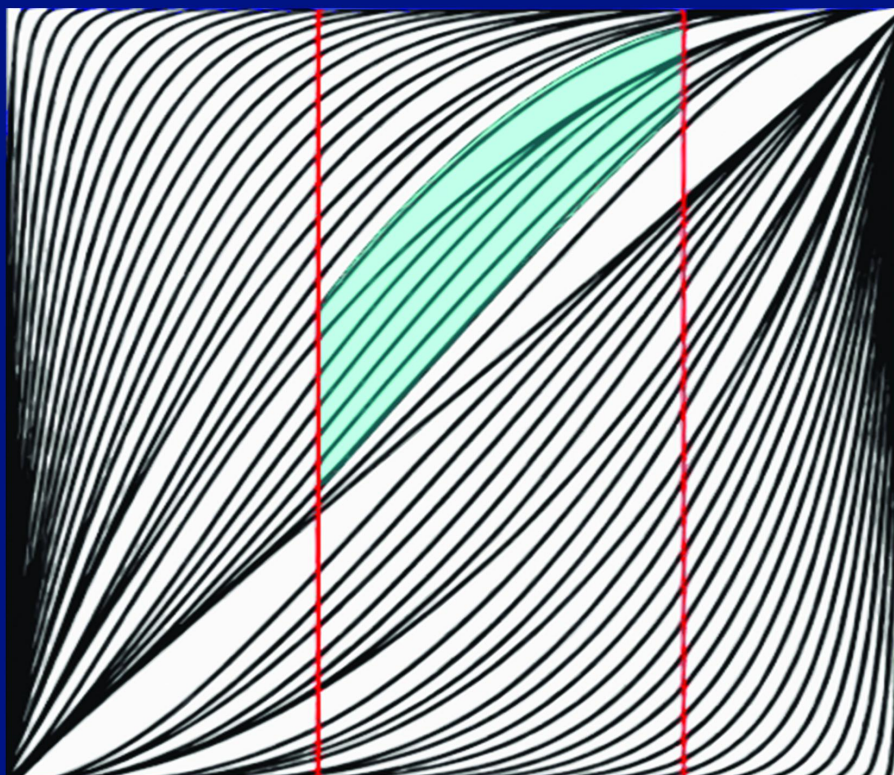

e-ISSN 2821-1359
p-ISSN 1022-6443

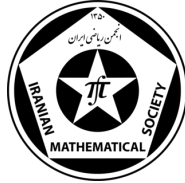
انجمن ریاضی ایران

فرهنگ اندیشه ریاضی

سال ۴۱، شماره ۷۱، پاییز و زمستان ۱۴۰۱

بسم الله الرحمن الرحيم

فرهنگ و اندیشه ریاضی
(نشریه علمی)

ISSN 1022-6443 (print); ISSN 2821-1359 (online)

سال ۴۱، شماره ۷۱، پاییز و زمستان ۱۴۰۱
(تاریخ انتشار: زمستان ۱۴۰۱)

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران
مدیر مسئول: محمد صالح مصلحیان
سردبیر: سعید مقصودی
ویراستار ارشد: شاهرخ اسماعیلی
مدیر اجرایی: شیوا زمانی
مشاور علمی: سیامک کاظمی
هیئت تحریریه:

sh.esmaeili@uok.ac.ir
j_mamaghani@atu.ac.ir
farzad.radmehr@ntnu.no
razani@sci.ikiu.ac.ir
zamani@sharif.edu
salahim@guilan.ac.ir
kashanim@modares.ac.ir
s_maghsodi@znu.ac.ir
yassemi@ut.ac.ir

شاهرخ اسماعیلی، دانشگاه کردستان
محمد جلوداری ممقانی، دانشگاه علامه طباطبایی
فرزاد رادمهر، دانشگاه علم و تکنولوژی نروژ
عبدالرحمن رازانی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
شیوا زمانی، دانشگاه صنعتی شریف
مازیار صلاحی، دانشگاه گیلان
سید محمدباقر کاشانی، دانشگاه تربیت مدرس
سعید مقصودی، دانشگاه زنجان
سیامک یاسمی، دانشگاه تهران

حروف چینی و صفحه‌آرایی (XePersian): گروه ویراستاران

۸۸۸۰۷۷۷۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۸۰۸۸۵۵
imsmt95@gmail.com
http://www.ims.ir
mct.iranjournals.ir

نشانی: تهران- صندوق پستی ۱۳۱۴۵-۴۱۸
شماره‌های تلفن دفتر انجمن ریاضی ایران:
رایانامه نشریه:
نشانی اینترنتی انجمن ریاضی ایران:
سامانه اینترنتی نشریه:

راهنمای ارسال مقاله به «فرهنگ و اندیشه ریاضی»

«فرهنگ و اندیشه ریاضی»، نشریه علمی انجمن ریاضی ایران است و هدف از انتشار آن، آشنا کردن خوانندگان با شاخه‌های گوناگون علوم ریاضی، فرهنگ، تاریخ، و فلسفه ریاضی است به گونه‌ای که برای دانشجویان، دبیران ریاضی، اعضای هیئت علمی گروه‌های ریاضی دانشگاه‌ها و سایر علاقه‌مندان به ریاضی قابل استفاده باشد. «فرهنگ و اندیشه ریاضی»، از مقالات در زمینه‌های علوم ریاضی، تدریس، یادگیری و آموزش ریاضی، تاریخ و فلسفه ریاضی و کاربردهای ریاضی در علوم دیگر که در چارچوب زیر نوشته شده باشند، استقبال می‌کند:

- ارائه موضوعی به‌روز و مطرح در ریاضیات چنان‌که علاقه‌مندان به زمینه‌های پژوهشی را برای پیگیری آن موضوع آماده سازد؛
 - ترجمه مقاله‌هایی از نوع یادشده در بالا یا ترجمه مقاله‌های کلاسیک ریاضی با رعایت اصول ترجمه؛
 - ارائه موضوعات آموزشی حاوی نکته‌های درسی سودمند برای کلاس درس و برهان‌هایی ساده‌تر یا کوتاه‌تر یا زیباتر از آنچه در متون کلاسیک موجود است؛
 - نقد کتاب‌های منتشر شده به زبان فارسی در زمینه علوم ریاضی اعم از تألیف یا ترجمه.
- رعایت چند نکته زیر باعث تسریع فرایند داوری و انتشار مقالات می‌شود:

- مقالات بایستی با استفاده از نرم‌افزار «زی‌پرشین» تهیه شده و نسخه پی‌دی‌اف آن از طریق سامانه اینترنتی نشریه ارسال شود. در صورتی‌که مقاله فرستاده‌شده، پس از طی مراحل داوری، برای چاپ پذیرفته شود، نویسنده یا مترجم باید فایل «زی‌پرشین» مقاله را از طریق سامانه نشریه ارسال کند؛
- فرستادن اصل مقاله ترجمه‌شده همراه با ترجمه آن الزامی است؛
- نام و نشانی اصل مقاله ترجمه‌شده باید به‌صورت پاورقی در صفحه اول ترجمه مقاله ذکر شود؛
- اصطلاحات ریاضی به‌کار رفته باید بر طبق واژه‌نامه ریاضی و آمار انجمن ریاضی ایران، چاپ مرکز نشر دانشگاهی باشد و اگر لغتی در این واژه‌نامه نیست، معادل انگلیسی آن در پاورقی ذکر شود؛
- مقاله ارسالی به «فرهنگ و اندیشه ریاضی» نباید برای بررسی و چاپ به مجله‌های دیگر فرستاده شده باشد؛
- مقاله ارسالی باید دربرگیرنده نام و نام خانوادگی، آدرس کامل پستی، و رایانامه نویسنده(گان) یا مترجم(ان) باشد؛
- در ابتدای مقاله، چکیده‌ای در حداکثر ۲۰۰ کلمه شامل نکات اصلی بیان‌شده در مقاله، آورده شود؛
- پس از چکیده، واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی (حداکثر ۵ تا) مشخص شود؛
- اسامی افراد خارجی در متن مقاله باید به‌صورت فارسی و در پاورقی به زبان اصلی نوشته شود؛
- به‌منظور تسریع در ویرایش و چاپ مقالات، لطفاً اصول سجاوندی، نگارش، و ویرایش در نوشتن مقالات را بر مبنای شیوه‌نامه نگارش مرکز نشر دانشگاهی و دستور خط مصوب فرهنگستان رعایت کنید؛
- فهرست مراجع را در انتهای مقاله، به‌ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی افراد تنظیم کنید؛ نه به ترتیبی که در مقاله ارجاع می‌دهید. ضمناً در نوشتن مراجع، سبک زیر را رعایت کنید:

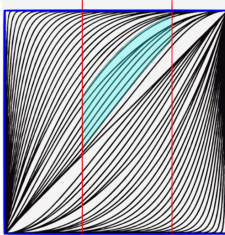
۱. اگر مرجع ذکر شده، مقاله لاتین است، عنوان مقاله به‌صورت رومن، نام مجله به‌صورت ایتالیک، شماره مجلد آن به‌صورت سیاه، سال چاپ داخل پرانتز و در پایان، صفحه‌هایی از مجله که مقاله مرجع در آن‌ها چاپ شده است، تایپ شود؛
۲. اگر مرجع ذکر شده، کتاب لاتین است، نام کتاب به‌صورت ایتالیک تایپ شود؛

- تعداد صفحه‌های مقاله ارسالی در قالب صفحه‌بندی مجله، ترجیحاً از ۲۵ صفحه بیشتر نشود؛
- هیئت تحریریه در رد، قبول، و ویرایش مقالات آزاد است.

«فرهنگ و اندیشه ریاضی» امسال در دو شماره (بهار و پاییز) منتشر و برای نویسندگان و مشترکین انجمن ریاضی ایران ارسال می‌شود. شماره‌های قبلی مجله را می‌توانید از دبیرخانه انجمن ریاضی ایران خریداری فرمایید. نمونه فایل مقاله با قالب تهیه‌شده برای مجله، بر روی سامانه موجود است.

فهرست

- بنیان‌گذاری علم جبر در دوره اسلامی
یونس کرامتی ۱
- مروری بر مفهوم آشوب در دستگاه‌های دینامیکی گسسته
منیره اکبری، مریم ربیعی ۱۹
- نظریه رسته‌ها؛ هدف یا ابزار
امیر جعفری، سیامک یاسمی ۴۷
- اثباتی برای قانون تقابل مربعی گاوس
محمد رضا درفشه ۶۳
- در تقابل با اصل کاوالی‌پری؟ مثالی پارادوکس‌گونه در دینامیک
حسام‌الدین رجب‌زاده، آرش رستگار، میثم نصیری ۷۳
- آیا حساب متعین است؟
مرتضی منیری ۹۷
- سه حکایت از گلستان سعدی از منظر نظریه بازی‌ها
احمد احمدی، مریم اسماعیلی، جواد فتحی ۱۰۷
- عملگرهای قرصی بازگشتی و برخی ویژگی‌های آن‌ها
منصوره موسی‌پور ۱۱۹
- تجاهل بورباکی
ای. آر. دی. متایاس؛ ترجمه محسن خانی ۱۲۹
- بررسی مثال‌های نقض در کتاب اثبات‌ها و ابطال‌ها
صامت باغچه، سن باشکنت؛ ترجمه هانیه هاشمی ۱۵۱
- چرا آیزنشتاین محک آیزنشتاین را اثبات کرد
و چرا اصلاً شوئمان آن را کشف کرد
دیوید آرچیبالد کاکس؛ ترجمه آزاده نیک‌سرشت ۱۷۳
- اتحاد کوواریانس تعمیم‌یافته برای خانواده پیرسن
با کاربردهایی در تعیین کران‌های پایین واریانس
جی. آفندراس، ان. پاپاداتوس، وی. پاپاتاناسیو؛ ترجمه فرانک گودرزی ۱۹۹
- دوست دارم ریاضیدان باشم
پال هالموس؛ ترجمه محمدقاسم وحیدی اصل ۲۲۳

عکس روی جلد:

برگ‌بندی مثال کاتوک
رک. مقاله «در تقابل با اصل کاوالی‌پری؟...»

FARHANG va ANDISHE-ye RIYĀZI

An Expository Journal of the
Iranian Mathematical Society

ISSN 1022-6443 (print); ISSN 2821-1359 (online)

Vol. 41, Issue 71, Fall& Winter 2022

Director-in-Charge

Mohammad Sal Moslehian, President of IMS
moslehian@um.ac.ir

Editor-in-Chief

Saeid Maghsoudi, University of Zanjan, Zanjan
s_maghsodi@znu.ac.ir

Editorial Board

Shahrokh Esmaeili, University of Kurdistan, Sanandaj

sh.esmaeili@uok.ac.ir

Mohammad Jelodari Mamaghani, Allameh Tabataba'i University, Tehran

j_mamaghani@atu.ac.ir

Mohammad Bagher Kashani, Tarbiat Modares University, Tehran

kashanim@modares.ac.ir

Saeid Maghsoudi, University of Zanjan, Zanjan

s_maghsodi@znu.ac.ir

Farzad Radmehr, Norwegian University of Science and Technology, Norway

farzad.radmehr@ntnu.no

Abdolrahman Razani, Imam Khomeini International University, Qazvin

razani@sci.ikiu.ac.ir

Maziar Salahi, University of Guilan, Rasht

salahim@guilan.ac.ir

Siamak Yassemi, University of Tehran, Tehran

yassemi@ut.ac.ir

Shiva Zamani, Sharif University of Technology, Tehran

zamani@sharif.edu

Siyamak Kazemi, IPM, Tehran

skaazemi@yahoo.com

Editorial Office

Iranian Mathematical Society
imsct95@gmail.com

P. O. Box 13145-418

Tehran - Iran

Tel: 88808855, 88807795, 88807775

e-mail: imsct95@gmail.com

web: mct.iranjournals.ir

<http://www.ims.ir>